

INWEPF

ความเป็นมา การทำนาแบบใช้น้ำน้อย (การทำนาเปียกสลับแห้ง)

คณะกรรมการด้านน้ำและระบบนิเวศของนาข้าว

International Network for Water and Ecosystem in Paddy Fields :

(INWEPF)

คณะกรรมการด้านน้ำและระบบนิเวศในนาข้าว ภายใต้คณะกรรมการด้านชลประทานและการระบายน้ำแห่งประเทศไทย พ.ศ.2558

ดร.วิชาติ ทองด้วง
ที่ปรึกษาด้านบริหารการข้าว
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายวัฒน์ บุญเกิด
ที่ปรึกษาด้านจัดตั้งและบริหาร
กรมชลประทาน
ประธานอนุกรรมการ

นายชาติ มณีฉาย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมชลประทาน
(ด้านน้ำจืด)
กรมชลประทาน
รองประธานอนุกรรมการ

ดร.สมชาย ปรังธวัจน์
ผู้อำนวยการสำนักบริหาร
โครงการ
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายทองไผ่ ทองจันทร์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำ
และอุทกวิทยา
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายประทีป กิตติชัยเพชร
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายบุญจง จีรัตน์จิตต์
รองอธิบดีกรมชลประทาน
อนุกรรมการ

ดร.สมชาย โจ๊ะอี
ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการ
การพัฒนที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน
อนุกรรมการ

นายวัฒน์ บุญเกิด
ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร
อนุกรรมการ

นายสมชาย บุญเกิด
ผู้อำนวยการศูนย์
ศึกษาวิจัยและ
ฝึกอบรมกรม
ชลประทาน
อนุกรรมการ

ดร.สุชนา ตะละอิมย์
อาจารย์ประจำภาควิชา
วิศวกรรมชลประทาน
ภาควิชาวิศวกรรม
ชลประทาน
อนุกรรมการ

นายอภิชาติ ลาวัณย์ประเสริฐ
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าว
ปทุมธานี
กรมการข้าว
อนุกรรมการ

นายพรชรินทร์ สุวรรณพิมพ์
ที่ปรึกษาด้านบริหาร
และอุทกวิทยา
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายธีรวัฒน์ ประชุมพันธ์
ที่ปรึกษาด้านบริหาร
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายชัชวาลย์ พิทักษ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา
โครงการ
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายบุญจง จีรัตน์จิตต์
ผู้อำนวยการสำนักบริหาร
และจัดการน้ำ
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายสุภชาติ แก้วคำโต
ผู้อำนวยการสำนักบริหาร
ชลประทาน
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นายสมเจตน์ อำนวย
หัวหน้าศูนย์งานจัดสรรน้ำ
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

ดร.สมศรี สมบูรณ์
วิศวกรชลประทานชำนาญการพิเศษ
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

ดร.อาทร สุทธิกัญจน์
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์
วางแผนโครงการ
กรมชลประทาน
อนุกรรมการ

นางสาวกัญญา สุทธิกัญจน์
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนจัดการ
การคลัง
กรมชลประทาน
ผู้แทนบริษัทชลประทาน
อนุกรรมการ

นายสุภชาติ ปิณฑุ
หรือชื่อจริงนายวิบูลย์
อนุกรรมการ

ดร.วีระ เมธิตี
ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร
กรมชลประทาน
(ด้านบริหารจัดการน้ำ)
กรมชลประทาน
อนุกรรมการและโฆษก
อนุกรรมการและโฆษก

นายธีระพงษ์ ศังฆบุญ
ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
กรมชลประทาน
อนุกรรมการและโฆษก
อนุกรรมการ

นางสาวภาณี สุขทวี
วิศวกรชลประทาน
กรมชลประทาน
อนุกรรมการและโฆษก
อนุกรรมการ

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
ดร.อภิชาติ ทองด้วง	
นายวัฒน์ บุญเกิด	089-037-3991
นายชาติ มณีฉาย	084-700-0481
ดร.สมชาย ปรังธวัจน์	092-254-9966

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
ดร.ทองไผ่ ทองจันทร์	081-936-7381
นายประทีป กิตติชัยเพชร	084-700-0541
นายบุญจง จีรัตน์จิตต์	
ดร.สมชาย โจ๊ะอี	089-891-2441

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
นายวัฒน์ บุญเกิด	
นายสมชาย บุญเกิด	089-893-9259
ดร.สุชนา ตะละอิมย์	081-844-0100
นายอภิชาติ ลาวัณย์ประเสริฐ	081-934-0041

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
นายพรชรินทร์ สุวรรณพิมพ์	084-700-0539
นายธีรวัฒน์ ประชุมพันธ์	085-183-4449
นายชัชวาลย์ พิทักษ์	081-487-2444
นายบุญจง จีรัตน์จิตต์	081-721-0034

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
นายสุภชาติ ปิณฑุ	081-801-7821
นายสมเจตน์ อำนวย	081-801-8424
ดร.สมศรี สมบูรณ์	084-725-4777
ดร.อาทร สุทธิกัญจน์	083-115-7774

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
นางสาวกัญญา สุทธิกัญจน์	081-375-1433
นายสุภชาติ ปิณฑุ	089-200-5186
ดร.วีระ เมธิตี	084-874-6082
นายธีระพงษ์ ศังฆบุญ	081-488-2111

ชื่อ-สกุล	เบอร์โทร
นางสาวภาณี สุขทวี	086-884-6599

8 ส.ค. 55 สัมมนาวิชาการ INWEPF ที่ KU

"ระบบผลิตเปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว"

3

"ท้อแกล้งข้าว" วัดความลึก ในการเตรียมดิน/ระดับน้ำใต้ผิวดิน

SuperSup300

30 days after transplanting

50 days after transplanting

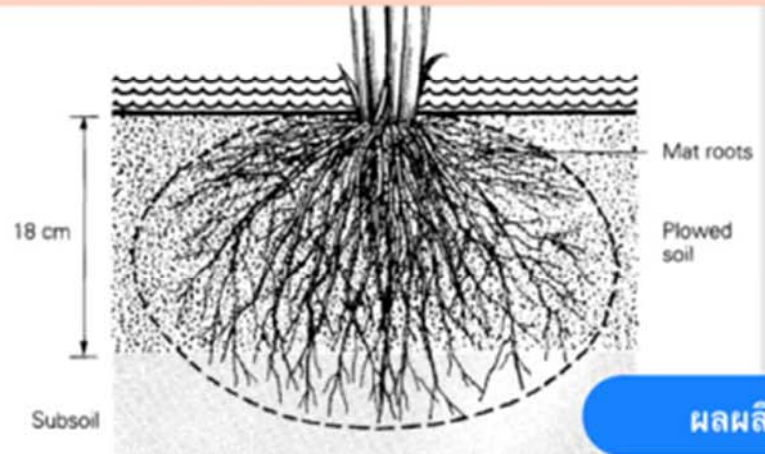
At flowering

ชาวนาวันหยุด

SuperSup300

ระบบรากข้าว ระยะเก็บเกี่ยว อายุ 115 วัน

ดินดี:มีอินทรีย์วัตถุ

➤ ส่งเสริม สนับสนุน การรักษาพื้นที่ชลประทานโดย ลูกหลานเกษตรกร

“ตั้งใจเรียนเก่งๆ เรียนสูงๆ จะได้ไม่ต้องลำบาก เหมือนพ่อ แม่”

“โตขึ้น จะได้เป็นเจ้า คน นายคน”

จากวันนี้ และต่อไปอีก**10** ปี พ่อ-แม่คุณยังต้องทำนาต่อไป

ด้วยสุขภาพที่แย่ลง - อายุมากขึ้น

สุดท้าย ที่นาที่เคยมี - ไม่มีคนทำ

ไม่มีลูกกลับมาช่วย

ทางเลือก-ขายที่เข้าเมืองกรุง???

➤ เป้าหมาย “5 ลด - 5 เพิ่ม”

ระบบผลิต "เปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว"

By SuperSup300

5 ลด

1. เมล็ดพันธุ์
2. น้ำ
3. ปุ๋ยเคมี
4. ยาเคมี
5. แรงงาน

5 เพิ่ม

1. คุณภาพข้าว
2. ปริมาณผลผลิต
3. กำไร+สะสมทุน
4. คุณภาพชีวิต
5. ความสามัคคีชุมชน

ลูก ๆ ช่วย ทำนา ให้คนที่บ้าน ยิ้มได้

ชานาวัยรุ่น

มีแรง มีเวลา ทำนาวันหยุด

ทำให้คนที่บ้านคุณยิ้มได้

รอยยิ้มและความสุขอยู่คู่ชานาไทย

คุณทำได้

"มีข้าว มีปลา อาหารมั่นคง"

โปรแกรมเมอร์วันธรรมดา ชาวนาวันหยุด

➤ มีกิจกรรม ชาวนาวันหยุด สัญจร ที่แปลงนาเครือข่าย

จากวันนั้น 7-7-56 ถึงเดือนนี้ ต้นกล้า เลิกๆ ที่ทุกคน ร่วมแรง ร่วมใจ เพาะปลูกไว้ ได้แตกกอ ออกรวง โกล้เก็บเกี่ยวแล้ว :)

ร่วมเคียว ลงแขกเกี่ยวข้าว ขึ้นราวตาก

เร้าวันนี้ มาร่วมเคียว ลงแขกเกี่ยวข้าว ขึ้นราวตาก ที่นี่!

มีกิจกรรม ชาวนาวันหยุด สัญจร ที่แปลงนาเครือข่าย

“เปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว” ได้ **1,150 กก./ไร่**
กำไร ไร่ละ **10,000 บาท**

คำยืนยันจากเกษตรกร แปลงนา “เปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว”
คุณ ธำรงค์ศักดิ์ คุ้มรักษา ชาวนามีอาชีพ ทำนาครบวงจร 40 ไร่
อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี

“เปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว” ได้ 1,300 กก./ไร่ ประหยัดน้ำ นาไม่ห่อลุ่ม

คำยืนยันจากเกษตรกร

คุณ มณี ชาวนามืออาชีพ ทำนา ครบวงจร 54 ไร่

อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี

ชาวนาวันหยุด แกล้งข้าว www.youtube.com/supersup300

A man in a bright green long-sleeved shirt and light-colored shorts stands in a lush green rice field. He is holding a cylindrical object, possibly a seedling tray or a container, in his right hand and giving a thumbs-up with his left hand. The background shows rows of rice plants stretching into the distance under a clear sky.

“แก้งข้าว” แล้วนาไม่ห่อ
โรคแมลงไม่กวน
ผลผลิต 1 ต้นต่อไร่
ทำได้ ทำง่าย ต้นทุนต่ำ

คำยืนยันจากกลุ่มเกษตรกร แปลงนา “เปียกสลับแห้ง-แก้งข้าว”

คุณ ธีระศักดิ์ ม่วงแย้ม ชาวนามีอาชีพ

อ.เมือง จ.สุโขทัย

**“แก้งข้าว” แลวนา ไม้ หล่ม
โรคแมลงก็น้อย ต้นข้าวแข็งแรง
ลดต้นทุนได้มาก ไม้ถึง 3,000 บาท
ผลผลิต 1 ตันต่อไร่ ทำได้ง่ายๆครับ ไม้เหนียวแล้ว**

คำยืนยันจากเกษตรกร แปลงนา “เปียกสลับแห้ง-แก้งข้าว”

คุณ ชลเทพ ปานดำ ชาวนาวัดหนอง ช่วยครอบครัวทำนาพื้นที่นา 6 ไร่

อ.ศรีสัชชาลัย จ.สุโขทัย

ต้นทุนการทำนาด้วยวิธีปกติ

และวิธีเปียกสลับแห้งแกล้งข้าว

ต้นทุน	การทำนาด้วยวิธีปกติ (บาท/ไร่)	การทำนาด้วยวิธีเปียก สลับแห้งแกล้งข้าว (บาท/ไร่)
การไถย่ำ	500	500
การดำนา	1,000	1,000
เมล็ดพันธุ์ข้าว	400	400
ปุ๋ย	2,100	700
เคมี	500	-
การเกี่ยว	500	500
น้ำมันวิดน้ำ	600	300
ต้นทุน รวม	5,600	3,400

พื้นที่ที่ บริษัทฯ เข้าไปส่งเสริม

ข้อมูลการ ขยายผล การส่งเสริม การทำนาประชิดน้ำ ด้วยวิธี "เปียกสลับแห้ง แก่ถึง"			
โดย การส่งเสริมองค์ความรู้ ผ่าน ศูนย์เพาะจำหน่าย แก่นกล้า คูโบต้า ที่ดำเนินการโดย			
ไม่นับรวมพื้นที่ เกษตรกร รายย่อย ที่ดำเนินการดกกล้า และตนเอง			
ภาคเหนือ			
ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จำนวนพื้นที่รองรับ (ไร่)
หนองแวม	พระหมทึราม	พืชนลโลก	5,384
เขาคิน	แก้งเลี้ยว	นครสวรรค์	2,800
วังแวม	คลองขลุง	กำแพงเพชร	6,400
เกาะคาลืออง	ศรีสำโรง	สุโขทัย	6,400
คอรูม	พิชัย	อุตรดิตถ์	8,000
แสนคอง	ขาคูวรลัถกนบุรี	กำแพงเพชร	3,200
วังเป็ด	บาระกะ	พืชนลโลก	6,400
คาคิจ	บรรพคทิสัย	นครสวรรค์	4,400
บ้านข่าน	ศรีสำโรง	สุโขทัย	2,560
เขาคิวิศ	ทรานกระค้าย	กำแพงเพชร	1,200
ท่าไม้	จุมแสง	นครสวรรค์	4,800
ทุ่งนือย	โพทะเล	พิจิตร	4,000
สระแก้ว	เมือง	กำแพงเพชร	1,200
โพทะเล	โพทะเล	พิจิตร	2,380
คณะคะ	แม่ลาว	เชียงราช	1,760
สากเหล็ก	สากเหล็ก	พิจิตร	960
บวคค้าง	สันกำแพง	เชียงใหม่	4,000
ห้วยน้ำหอม	ลาคยาว	นครสวรรค์	1,760
แสนคอง	ขาคูวรลัถกนบุรี	กำแพงเพชร	9,600
เวียงเหนือ	เวียงชัย	เชียงราช	2,800
บ้านหมือ	พิชัย	อุตรดิตถ์	3,200
เนินกร้าว	โกรกพระ	นครสวรรค์	2,640
ไผ่ขวาง	เมือง	พิจิตร	8,000
ริงนก	สามง่าม	พิจิตร	5,600
คาคอก	บ้านคาค	คาค	824
ท่ายน้ำ	โพทะเล	พิจิตร	960
		sum	101,728

ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จำนวนพื้นที่รองรับ (ไร่)
โนนทอน	เมือง	ขอนแก่น	4,000
ระแงง	ศิขรภูมิ	สุรินทร์	1,200
		sum	5,200

ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	จำนวนพื้นที่รองรับ (ไร่)
คองเจคิย	คองเจคิย	สุพรรณบุรี	3,200
หวงเหนือ	ท่ามะกา	กาญจนบุรี	8,000
เขาคะไรม	โพธาราม	ราชบุรี	4,000
ท่าหิน	ท่าหิน	สุโขธานี	9,600
บารหลวง	สรรพยา	ฉันทา	2,000
บ้านแวง	เสนา	อุดรธา	4,000
หนองกระพุ่ม	ค้ายบาระจีน	สิงห์บุรี	6,400
เขาคอนคอง	ท่าวีระ	ลพบุรี	5,600
บารคู	ท่าวีระ	ลพบุรี	4,000
วังคเคียง	หนองมะโมง	ฉันทา	3,600
เขาคองกรก	หนองจาง	สุโขธานี	1,280
ราชพิกุล	กำแพงแสน	นครปฐม	3,600
อานลิก	อานลิก	สุโขธานี	2,400
มะขามเผ่า	วิคสิงห์	ฉันทา	2,800
โคคคอง	ท่ามะกา	กาญจนบุรี	2,080
คองทรอย	ค้ายบาระจีน	สิงห์บุรี	3,200
สระพิคณา	กำแพงแสน	นครปฐม	3,600
ไร่รถ	คองเจคิย	สุพรรณบุรี	5,600
ม่วงแวม	เสนาให้	สระบุรี	1,200
คูลูก	สรรพยา	ฉันทา	1,600
คันทอญ	หินคาค	ฉันทา	2,400
วังหิน	บ้านไร่	สุโขธานี	1,600
จระเข้ริอง	โงโย	อ่างทอง	800
ห้วยขวาง	กำแพงแสน	นครปฐม	1,600
ประสูอิน	อานลิก	สุโขธานี	2,800
นาคะคูน	พนัสนิคม	ชลบุรี	960
ยารชัย	โพธิ์ทอง	อ่างทอง	4,000
นาคแก้ว	โพธาราม	ราชบุรี	1,200
		sum	93,120

FB ชานาวันหยุด

About

การทำนา"แก่งข้าว"ใน life styleชานาวันหยุด ที่สร้างสรรค์และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกร

Description

แลกเปลี่ยน เรียนรู้ มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ จัดการองค์ความรู้สากล ควบคู่ การปฏิบัติจริงกับชาวนาวัย กระตะาะ ชาวนาวัยรุ่น และชาวนามืออาชีพ ยกกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร เพื่อความอยู่ดี กินดี ด้วยเทคนิคแบบ "Techno -Low Cost" ที่ทุกคนสามารถทำได้

General Information

ถ้าคนมีสุขภาพที่แข็งแรง(ด้วยอาหาร อากาศ ออกกำลังกาย อารมณ์) ก็ไม่ต้องไปหาหมอ ไม่ต้องกินยา กินวิตามิน อาหารเสริมพรา่เพรื่อ

ข้าวก็เช่นกัน ข้าวสามารถแข็งแรงได้ด้วยศักยภาพตามธรรมชาติ (ด้วยการบำรุงดินดี ระยะเวลาปลูกเหมาะสม อากาศถ่ายเท แสงแดดทั่วถึง โคน ระบบน้ำ(เปียกสลับแห้ง แก่งข้าว)) ต้นข้าวก็จะกระชับผนังเซลล์ แข็งแรง กระตุ้นการออกราก เพิ่มพื้นที่การหาอาหาร ดูแลตัวเอง ได้ตามศักยภาพ และสร้างผลผลิตได้ เต็มที่ ไม่ต้อง บำรุง ปุ๋ยเคมี วิตามินสังเคราะห์ ฮอร์โมนต่างด้าว นำเข้า หรือซื้อ การค้ามากมาย ที่ชวน เชื่อสรรพคุณ ชาวนาให้ซื้อใช้ ใช้มาก ได้มาก มากกว่า ที่จะ แนะนำให้เข้าใจ ธรรมชาติพื้นฐานของต้น ข้าว

ประเด็นที่น่าสนใจ

- 1 แนวคิดให้ลูกหลานชาวนาหันกลับมาทำนา
- 2 ผลผลิต กำไรดี แต่ประหยัดน้ำเท่าไร
- 3 ชุมชน สุขภาพ สิ่งแวดล้อมดีขึ้นอย่างไร
- 4 การส่งเสริมควรเป็นแนวเดียวกัน

แบบบูรณาการ

Co-organized by:

Royal Irrigation Department & Kasetsart University

กรมชลประทานเป็นองค์กรนำด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ
อย่างบูรณาการให้มีพื้นที่ชลประทาน อยู่ในลำดับ 1 ใน 10 ของโลก

แนวคิดต่อยอด

- 1 ทำงานวิจัยร่วมเพื่อหาตัวเลขประหยัดน้ำ
ผลผลิต สิ่งแวดล้อม ฯลฯ
- 2 เผยแพร่องค์ความรู้
- 3 ขยายผลในพื้นที่ชลประทาน

1 ธ.ค. 55 - มี.ค. 56

นิสิตวิทยาลัยฯ ทำโครงการ

หาตัวเลขประหยัดน้ำ

ผล ประหยัด 28 เปอร์เซ็นต์

27 02 2012

กุมภาพันธ์ — พฤษภาคม 2556 งานวิจัยการทำนา
เปียกสลับแห้ง โดย สำนักบริหารน้ำและอุทกวิทยา
สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักงานชลประทานที่ 1
และ **INWEPF Thai** เพื่อศึกษาวิธีการให้น้ำ

และการใช้น้ำข้าวพันธุ์สันป่าตอง 1 ได้ผลการ
ประหยัดน้ำเฉลี่ยที่ 20-33 เปอร์เซ็นต์

ขยายผลในการอบรมหลักสูตรผู้อำนวยการโครงการ 4 รุ่น

14 มิ.ย. 56 KM Day

งานวันเกิดกรมชลประทาน

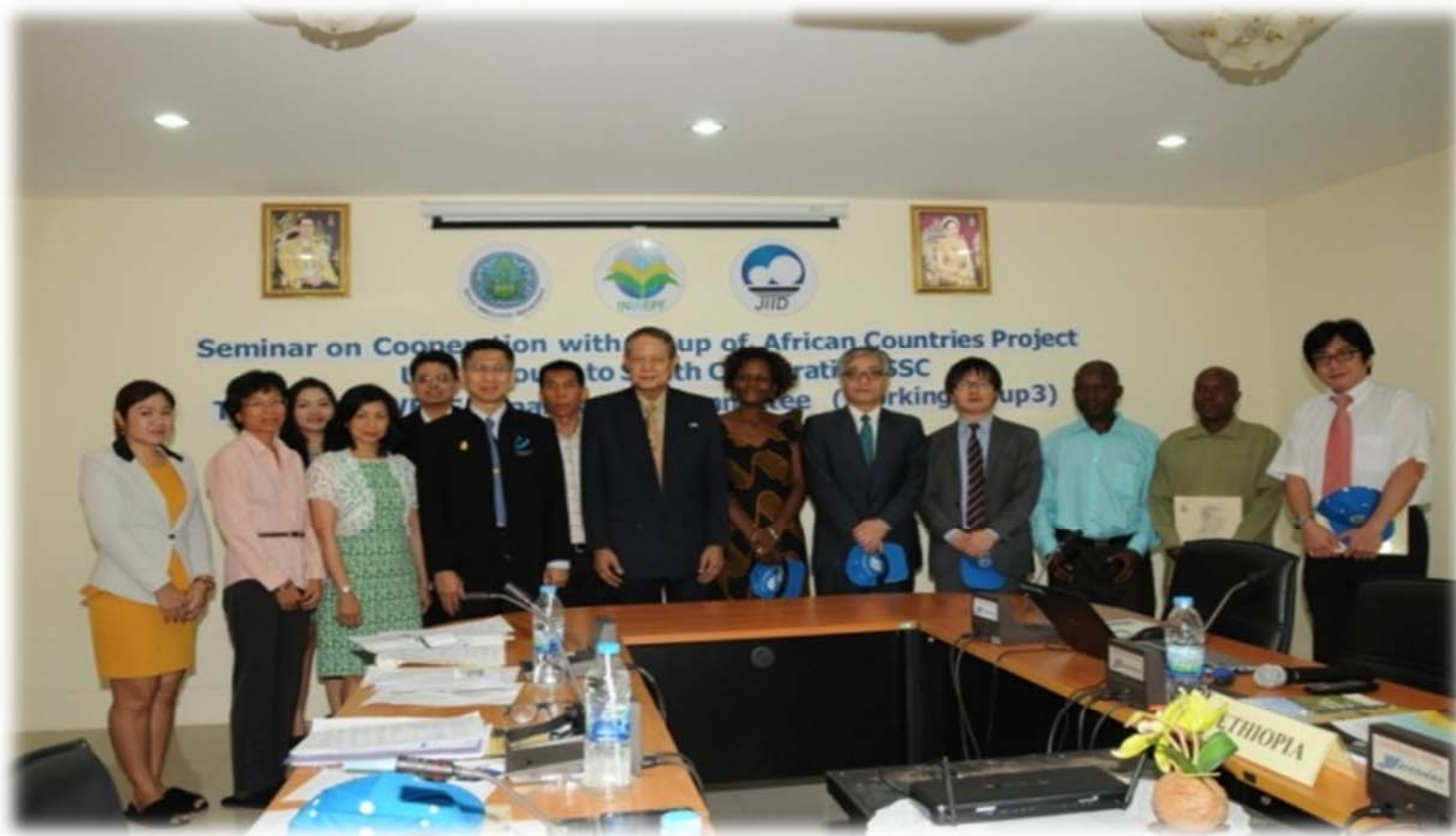

บรรยายพิเศษ สาขา. 1/2/3/4

**การดูงานภาคสนามของเจ้าหน้าที่ประเทศแอฟริกา ใน โครงการสัมมนาการจัดทำควม
ร่วมมือกับกลุ่มประเทศแอฟริกา ภายใต้โครงการ South to South Cooperation (SSC)
ของ INWEPF Thai ระหว่างวันที่ ๕ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๗
โดยมีการศึกษาดูงานแปลงสาธิตการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง
ณ โครงการอ่างเก็บน้ำคลองวังบอน จังหวัดนครนายก**

**การดูงานแปลงสาธิตการทำนาเปียกสลับแห้งที่โครงการส่งน้ำและ
บำรุงรักษาแม่กวัง จังหวัดเชียงใหม่ ในการจัดประชุม
The 10th INWEPF Steering Meeting and Symposium ที่เชียงใหม่
วันที่ ๕-๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖**

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

1. ได้รับงบประมาณจากกรมชลประทาน โดย INWEPF Thai สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักบริหารน้ำและอุทกวิทยา โดยวิจัยร่วมเพื่อตอบคำถามที่ยังหลงเหลือเกี่ยวกับการทำนาเปียกสลับแห้ง ณ สถานีทดลองการใช้น้ำแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยบูรณาการร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหิดล กรมพัฒนาที่ดิน และบริษัทสยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด

2. ได้รับงบประมาณจากกรมชลประทานขยายผลในพื้นที่นำร่องโดยสำนักบริหารน้ำและอุทกวิทยา โดยดำเนินบูรณาการหน่วยงานต่างๆ เช่นเติมโดยเพิ่มกลุ่มเกษตรกรและยุวชลกร รวมถึงหน่วยราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม โดยเลือกพื้นที่นำร่อง 4 แห่ง คือ โครงการชลประทานเชียงใหม่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โครงการชลประทานอุบลราชธานี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี

3. จัดทำโปสเตอร์ คู่มือ การทำนาเปียกสลับแห้ง ให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อใช้เป็นคู่มือนำไปขยายผลสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ชลประทานต่อไปในอนาคต

งานวิจัยนาเปียกสลับแห้ง ณ สถานีทดลองการใช้น้ำแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยบูรณาการร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหิดล กรมพัฒนาที่ดิน และบริษัทสยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด

รศ.ดร. กัมปนาท กักดีกุล
คณบดีคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

อ.บุญลือฯ และคณะ
คณะสิ่งแวดล้อม ม.มหิดล

ดร. สถาพร ใจอารีย์
กรมพัฒนาที่ดิน

โครงการจัดทำแปลงสาธิตการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง อ่างเก็บน้ำแม่โกน อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

โดย

กรมชลประทาน INWEPF THAI สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น

ร่วมกับ

กลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำแม่โกน, องค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย
และเทศบาลตำบลป่าไหล่

ระยะเวลาดำเนินการ มกราคม-พฤษภาคม 2558

20 มกราคม 2558

โครงการจัดทำแปลงสาธิตการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง อ่างเก็บน้ำห้วยวังใหญ่ อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี

คม ชัด ลึก
 Section: First Section/เกษตร/ทำมาหากิน
 วันที่: ศุกร์ 30 มกราคม 2558
 ปีที่: 14 ฉบับที่: 4850
 Col.Inch: 18.13 Ad Value: 38,073
 ภาพขาว: เปิดงาน

Khom Chad Luek
 Circulation: 900,000
 Ad Rate: 2,100

เปิดงาน-นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ อธิบดีกรมชลประทาน (กลาง) เปิดงานนิทรรศการการทำนาแบบ "เบือกสลับแห้ง" หรือแก้งข้าว ในโครงการส่งน้ำแม่โกน มีว่าที่ ร.ต.โพชนะ มากสุวรรณ รองอธิบดีกรมชลประทาน (ที่ 3 จากขวา) นายนาวัน สีนุสอาด รองผู้ว่าฯ เชียงใหม่ ศิวแทนผู้บริหารองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน เข้าร่วมด้วยที่แปลงทดลองแก้งข้าวของชาวนา อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ เมื่อเร็วๆ นี้

ไทยรัฐ
 Section: First Section/วิทยากร-เกษตร
 วันที่: พุธ 28 มกราคม 2558
 ปีที่: 66 ฉบับที่: 20826 หน้า: 7
 Col.Inch: 62.70 Ad Value: 188,100 PRValue
 หัวข้อข่าว: ภูมิปัญญาล้านนา+วิชาการทำนาประหยัดน้ำ 28%

Thai Rath
 Circulation: 1,000,000
 Ad Rate: 3,000

**ภูมิปัญญาล้านนา+วิชาการ
 ทำนาประหยัดน้ำ 28%**

แต่ละปีน้ำในอ่างเก็บน้ำที่กรมชลประทาน ักเก็บ จะถูกจัดสรรเพื่อการบริโภคอุปโภค 5% ภาคอุตสาหกรรม 5% ภิกรมระบบนิเวศหลักคั้น น้ำเก็บ 20%...เพื่อการเกษตร 70% เกือบทั้งหมด

พอรอบ 24 วัน น้ำจะแห้งพอดี ปรากฏว่าช่วยให้ ผลผลิตข้าวดีกว่าการปลูกแบบเปลี่ยนน้ำ จากที่เคย ได้ข้าว 850 กก./ไร่ เพิ่มเป็น 700 กก. แต่ก็เป็นการเรียนรู้แบบที่บ้านยังไม่ได้ เต็มความรู้ทางวิชาการลงไป อย่างที่กรมชลประทาน ี่ได้เรียนรู้จากชาวนาที่แปลงเป็นต้นแบบ

วิธีการนี้นอกจากจะช่วย ประหยัดน้ำได้ถึง 28% จากที่เคย ใช้น้ำไร่ละ 1,200 ลิตร จะเหลือแค่ 860 ลิตรและเพราะรากดูปุ๋ยได้ดี ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นมาเป็นไร่ ละ 1,200 กก. แอมถึงช่วยลดค่าใช้จ่ายเครื่องสารเคมีได้ด้วยเพราะการ ทำให้น้ำแห้ง...นาไม่ขึ้น เถียว แมลงศัตรูข้าวไม่ชอบ ชาวนาเลย ได้ลดต้นทุนค่ายาและค่าแรงฉีด พ่นไปโดยปริยาย.

ชาติชาย ศิริพัฒน์

แนวหน้า
 Section: โลกธุรกิจ/เกษตร-สิ่งแวดล้อม
 วันที่: พุธที่ 19 กุมภาพันธ์ 2558
 ปีที่: 35 ฉบับที่: 12359
 Col.Inch: 80.60 Ad Value: 60,450
 หัวข้อข่าว: รายงานพิเศษ: ทำนาแบบ'แก้งข้าว'ให้

ทำนาแบบ'แก้งข้าว'ให้ประโยชน์มากกว่าที่คิด

รายงานพิเศษ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพการเกษตร และจำนวนเกษตรกรที่ประเทศมากกว่าครึ่งเป็น ชาวนา ทำนาปลูกข้าว ซึ่ง "ข้าว" ถือเป็นพืชที่ใช้น้ำในการปลูก มากกว่าพืชชนิดอื่นๆ โดยปกติแล้วปลูกข้าว 1 ไร่ จะต้องใช้น้ำถึง 1,200 ลูกบาศก์เมตร หากเป็นการทำนาปี ในฤดูฝน และถ้าฝน ตกกระดามตุลตุล ไม่ทิ้งช่วง คงไม่มีปัญหาอะไรสำหรับปริมาณน้ำ จำนวนมากเช่นนี้

แต่ถ้าในฤดูแล้ง หากพื้นที่ไม่อยู่ในเขตชลประทานหมดสิทธิ์

เดลินิวส์
 Section: กีฬา/เกษตร
 วันที่: อังคาร 27 มกราคม 2558
 ปีที่: - ฉบับที่: 23847
 Col.Inch: 35.40 Ad Value: 77,880
 หัวข้อข่าว: ขยายผล'แก้งข้าว'ทำนาแบบ

นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ อธิบดีกรมชลประทาน (เปิดเผยว่า) สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักบริหารจัดการน้ำ และอุตสาหกรรม ร่วมกับนักวิจัยชนบทในคำศรัปโระเช่น จันทัด ศึกษาวิจัยการทำนาแบบเบือกสลับแห้ง (แก้งข้าว) จนประสบผลสำเร็จ สามารถลดปริมาณการใช้น้ำ ในการทำนาข้าวได้ถึงร้อยละ 28 ของปริมาณน้ำที่ใช้ใน การทำนาแบบทั่วไป ซึ่งโลกจะได้ใช้ข้าวประมาณ 1,200

**ขยายผล'แก้งข้าว'
 ทำนาแบบประหยัดน้ำสู่เกษตรกร**

ออกดอก จึงเพิ่มระดับน้ำที่ 7-10 ซม. แล้วปล่อยให้ข้าว ชาติแก่ครั้งที่ 1 ในช่วงเจริญเติบโตทางลำต้น หรือข้าว มีอายุ 35-45 วัน เป็นเวลา 14 วัน หรือจนกว่าระดับน้ำ ในแปลงจะลดลงต่ำกว่าผิวแปลง 10-15 ซม. หรือดินใน แปลงแฉกและระแหง จึงปล่อยน้ำเข้านาจนข้าวแตกกอ สูงสุด หรืออายุประมาณ 60-65 วัน ก็ปล่อยให้ข้าวชาติ ชาติครั้งที่ 2 เป็นเวลาอีก 14 วัน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ราก และลำต้นแข็งแรงส่งผลให้ตรงต่อกรเจริญเติบโตและ การสร้างผลผลิต

การทำนาแบบเบือกสลับแห้งนอกจากจะลด ปริมาณการใช้น้ำแล้ว ยังช่วยลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยสารเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้ได้ผลตอบแทนกว่าไร่ละประมาณ 5,600 บาท เหลือประมาณ 3,400 บาท รวมทั้งคุณภาพ

นายสุพรรณ เประนาค
ประธานกลุ่มฯ
เจ้าของพื้นที่แปลงสาธิต

ผลการดำเนินงานโครงการสาธิตการทำนา แบบเปียกสลับแห้งแก่ล้งข้าวในพื้นที่ขยายผล

ชื่อแปลงนาสาธิต	ปริมาณการใช้น้ำ (ลบ./ไร่)			ผลผลิต (กก./ไร่)		
	แปลงปกติ	แปลงเปียกสลับแห้ง	% ที่ลดลง	แปลงปกติ	แปลงเปียกสลับแห้ง	% ที่เพิ่มขึ้น
1. โครงการฯ แม่แตง จ.เชียงใหม่	1136	960	15	392	423	7
2. อ่างเก็บน้ำแม่โก้น จ.เชียงใหม่	1520	1173	23	712	845	16
3. อ่างเก็บน้ำห้วยวังใหญ่ จ.อุบลราชธานี	794	783	2	456	488	7
4. โครงการโดมน้อย จ.อุบลราชธานี	780	640	18	412	456	9

ตารางเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต (อ่างฯ แม่โก้น)

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง			
รายการค่าใช้จ่าย	พื้นที่		
	วิธีเดิม	วิธีเปียกสลับแห้ง	ส่วนต่าง
	(1 ไร่)	(1 ไร่)	
1. ค่าเมล็ดพันธุ์ 15 กก./ไร่	330	175	155
2. ค่าไถเตรียมดิน	700	700	-
3. ค่าจ้างรถดำนา	1,200	1,200	-
4. ค่าปุ๋ยเคมี	2,000	1,200	800
5. ค่ายาปราบศัตรูพืช	300	150	150
6. ค่าเก็บเกี่ยว (รถ)	600	600	-
รวมทั้งสิ้น	4,725	4,025	700

5 มิ.ย. 58 งานวันข้าวและชาวนาแห่งชาติ จัดโดย กรมการข้าว

นิทรรศการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในโอกาสแสดงผลงานรอบ 6 เดือน ของรัฐบาล

นิทรรศการใช้น้ำรู้ค่า
ปวงประชาถวายพ่อของแผ่นดิน
ธันวาคม 2558

พื้นที่ขยายผล มูลนิธิชัยพัฒนา

KM

โครงการพัฒนาฝ่ายส่งน้ำดีเด่น/ประกวดกลุ่มผู้ใช้น้ำ

สอนนิสิตปี 2 วิชาวิศวกรรมชลประทานเบื้องต้น
วิทยาลัยการชลประทาน
และหลักสูตรฝึกอบรบต่างๆ

นำเสนอผลงานในเวที **INWEPF** ณ ประเทศศรีลังกา

4.อื่นๆ

- จัดทำการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์
- ร่วมกับกรมชลประทานจัดทำคู่มือการทำนาเปียกสลับแห้ง เพื่อเผยแพร่และขยายผล

ทำนา..
“เปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว”
 ทำไรหลายต่อ

วันชูชาติ
 ๕ มกราคม ๒๕๕๗

← → http://www.rid.go.th/ Google กรมชลประทาน

File Edit View Favorites Tools Help

★ แบบทดสอบภาษาอังกฤษ[ตรี-... แบบทดสอบภาษาอังกฤษ[ตรี-... เข้าสู่ระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์...

ภาษาไทย

ดาวโหลด

[โปรสเตอร์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ](#)

[โปรสเตอร์งาน 60 พรรษา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิริธรฯ](#)

[โลโก้ 113 ปี](#)

[ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ปวงประชาถวายพ่อของแผ่นดิน](#)

[รางวัลแห่งความภูมิใจ](#)

[โปรสเตอร์](#)

[โปรสเตอร์](#)

[โปรสเตอร์](#)

[โครงสร้าง](#)

แผนการดำเนินงานปีพ.ศ. 2558-2559

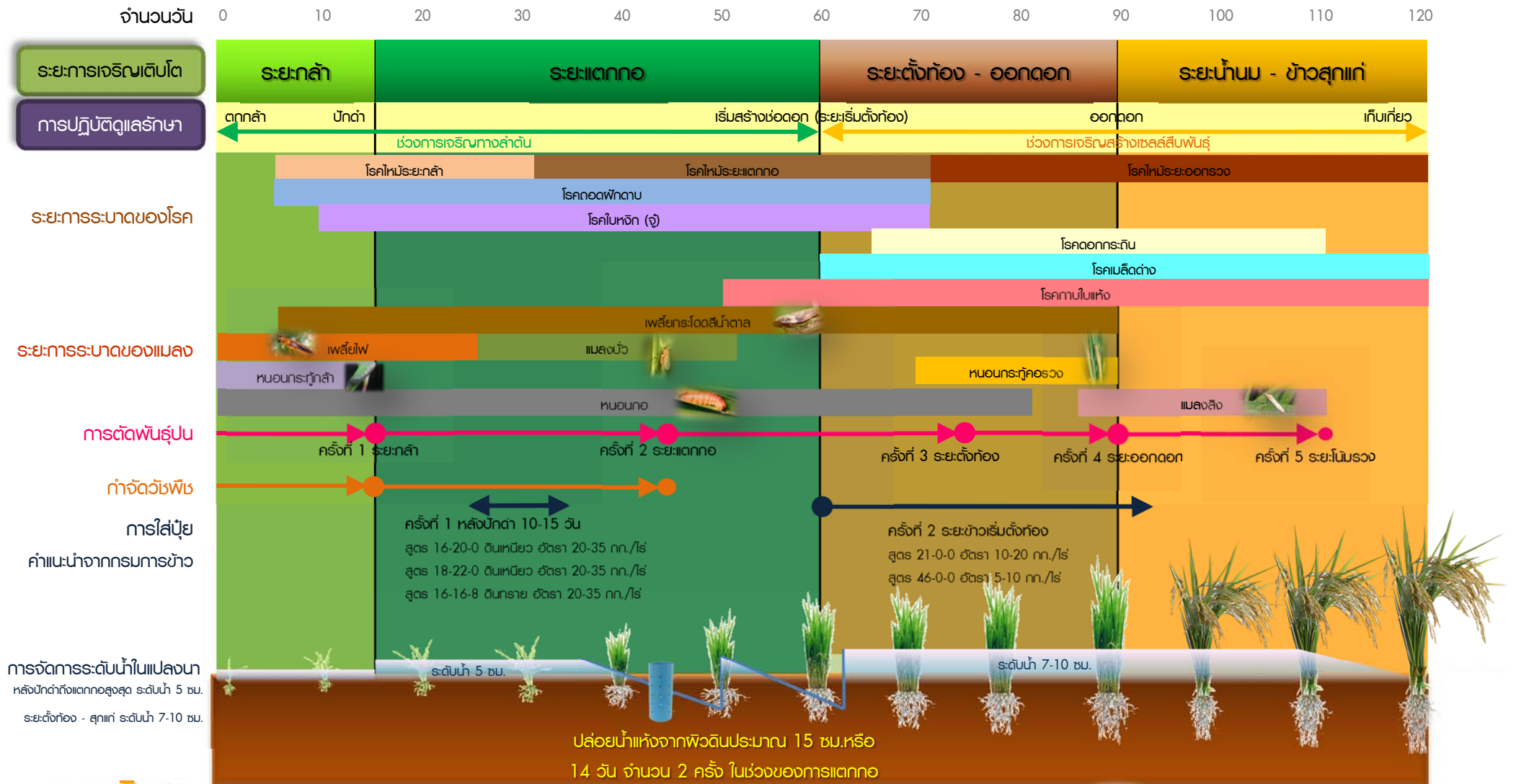
ลำดับ ที่	กิจกรรม	ปี พ																																																																																																																																							
		2557			2558						งบประมาณ (บาท)	2558			2559						งบประมาณ (บาท)																																																																																																																				
		ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ด.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.																																																																																																																
1	ประชุมวิชาการ INWEPF												▲	ร่วมกับสมาคม													▲																																																																																																														
2	INWEPF Steering Meeting and Symposium	▲	▲		ครั้งที่ 11 ประเทศเวียดนาม						285,500	▲															ครั้งที่ 12 ประเทศศรีลังกา											298,500																																																																																																			
3	การประชุมคณะกรรมการ 2 ครั้ง (รายงานผลการดำเนินงานและอนุมัติแผนประจำปี)																												4,000																		4,000																																																																																										
4	การประชุมคณะกรรมการทำงาน (Working Group) ๓ ครั้ง (ติดตามความก้าวหน้าและดำเนินงานตามแผน)																													11,000																			11,000																																																																																								
5	The Task Force Meeting																													150,000																				150,000																																																																																							
6	การประชุมและการดำเนินงานคณะกรรมการทำงาน (Working Group)																																																	อนุมัติแล้ว																																																																																							
																																																		Food Security ประเทศอินโดนีเซีย																											Climatic Mitigation ประเทศปากีสถาน																											558600																																	
	6.1. Working Group 1																																																					133,840																										Productivity of Paddy สาธารณรัฐเกาหลี																											ประเทศเกาหลี																											197,000			
	6.2. Working Group 2																																																							191,940																											Food Security ในภูมิภาคเอเชียและแอฟริกา																											ประเทศญี่ปุ่น																											274,000
	6.3. Working Group 3																																																							204400																																																						271,000																											

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ปี พ																											
		2557		2558								2558		2559															
		ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	งบประมาณ (บาท)	ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	งบประมาณ (บาท)		
7	งานวิจัยการทำนาโดยวิธีเปียกสลับแห้ง													งานวิจัยร่วมสถานีทดลองแม่แตง ตชป.1	350,000													งานวิจัยร่วมสถานีฯ สามชุก	350,000
8	โครงการจัดทำแปลงสาธิต การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ในเขตพื้นที่ชลประทาน													ชป.เชียงใหม่แม่แตง อุบสฯ โคมน้อย	งบ กพ.จน.													ศูนย์ศึกษาฯ ภูพาน	100,000
9	การวิจัยเกี่ยวกับ Water Quality Improvement in Paddy Fields														300,000													การเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำในแปลงนา กรณีศึกษาโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี	200,000
10	การจัดทำ Material ด้าน Good Agricultural Practice และ Alternative Wet and Dry														-														-
11	การจัดแปล Guidelines และอื่นๆ														-														-
12	การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ ทั้งเอกสารและเว็บไซต์														-														-

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรังที่เพิ่มขึ้นจากการประหยัดน้ำที่ได้จากการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง

									เนื้อที่สะสม หน่วย : ไร่
	พื้นที่ชลประทาน	สภาพการทำนาปรัง ปี 2556/57							
จังหวัด	โครงการขนาด ใหญ่และกลาง*	ปลูก		รวมปลูก	ปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม.) และเนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)				
		นาปรัง	นาปรัง 2		ลบ.ม./ไร่	ลบ.ม.	ประหยัดน้ำ 33 %	น้ำที่เหลือใช้	เนื้อที่เพิ่มขึ้น
ภาคเหนือ									
เชียงใหม่	521,620	164,072	-	164,072	1,164	190,979,808	127,956,471	63,023,337	54,144
ลำพูน	157,950	3,858	-	3,858	1,122	4,328,676	2,900,213	1,428,463	1,273
แม่ฮ่องสอน	20,160	100	-	100	1,047	104,700	70,149	34,551	33
เชียงราย	342,790	193,650	-	193,650	1,023	198,103,950	132,729,647	65,374,304	63,905
พะเยา	109,675	19,118	-	19,118	1,078	20,609,204	13,808,167	6,801,037	6,309
ลำปาง	243,067	73,147	-	73,147	1,098	80,315,406	53,811,322	26,504,084	24,139
แพร่	292,400	62,498	-	62,498	1,112	69,497,776	46,563,510	22,934,266	20,624
น่าน	70,100	930	-	930	1,055	981,150	657,371	323,780	307
เพชรบูรณ์	91,920	3,900	-	3,900	1,196	4,664,400	3,125,148	1,539,252	1,287
ตาก	67,800	20,300	-	20,300	1,206	24,481,800	16,402,806	8,078,994	6,699
สุโขทัย	164,540	341,041	-	341,041	1,145	390,491,945	261,629,603	128,862,342	112,544
นครสวรรค์	518,113	292,855	8,154	301,009	1,349	406,061,141	272,060,964	134,000,177	99,333
อุตรดิตถ์	86,180	18,912	-	18,912	1,110	20,992,320	14,064,854	6,927,466	6,241
กำแพงเพชร	680,371	557,719	-	557,719	1,190	663,685,610	444,669,359	219,016,251	184,047
พิษณุโลก	509,284	515,416	2,009	517,425	1,157	598,660,725	401,102,686	197,558,039	170,750
พิจิตร	607,100	402,830	16,195	419,025	1,097	459,670,425	307,979,185	151,691,240	138,278
อุทัยธานี	224,245	152,063	-	152,063	1,154	175,480,702	117,572,070	57,908,632	50,181
รวม	4,707,315	2,822,409	26,358	2,848,767		3,309,109,738	2,217,103,524	1,092,006,214	940,093

คำแนะนำการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การปลูกข้าวนาปรัง 1 ฤดู ด้วยเครื่องปักดำ (กล้าถาด)

ผลผลิตสูง

คุณภาพดี

คุณภาพข้าว
ปริมาณผลผลิต
ทำไร่+สะสมทุน
คุณภาพชีวิต
ความสามัคคีชุมชน

5เพิ่ม 5ลด

ระบบเปียกสลับแห้ง
แกล้งข้าว

“ระบบเปียกสลับแห้ง แกล้งข้าว” คือ การควบคุมระดับน้ำในแปลงนา + พลพลาเนทเทคโนโลยีที่ทำได้ด้วยตัวเอง

น้ำ
เมล็ดพันธุ์
ปุ๋ยเคมี
สารเคมี
แรงงาน

WATSAVE AWARDS 2016

International Commission on Irrigation and Drainage

(ICID)

Category : Watsave Innovative Water Management Award

Title : Water saving techniques and extension for paddy cultivation

By :

International Network for Water and Ecosystem in Paddy Fields,

THAILAND

INWEPF

ขอบคุณครับ